

Jaarplan 2020 - 2021

De Ester

'Zelf denken, samen doen'

Inleiding

Onze school behoort tot Optimus Primair Onderwijs. Middels het koersplan 'Wereldonderwijs!' wordt richting en inspiratie gegeven aan het onderwijs binnen onze stichting. De ambities van onze stichting staan in verbinding met het jaarplan 2020 - 2021 en ons onderwijs.

De inhoud van dit jaarplan en ons onderwijs baseren we, naast het koersplan van Optimus 2016 - 2021, op de teamevaluatie van het jaarplan 2019 - 2020, het schoolplan 2019 – 2023, het afgelopen jaar en voortschrijdend inzicht die aanpassingen van ons als team vragen. Het afgelopen schooljaar zijn we geconfronteerd met de gevolgen van het virus COVID-19. Hierdoor hebben we onze ICT-vaardigheden enorm vergroot door het 'onderwijs op afstand' dat we enkele weken gaven. De geplande studie- en afstemmingsmomenten hadden daardoor een andere inhoud. In dit jaarplan is hiermee rekening gehouden: enkele items van schooljaar 2019 – 2020 zijn doorgeschoven naar dit nieuwe schooljaar. Daarnaast behouden we de inzichten die we hebben opgedaan tijdens deze periode en verweven we die in ons nieuwe jaarplan.

Onze onderwijsinhoudelijke ambities voor dit jaar zijn het werken in een Professionele Leergemeenschap, directe instructie en het afstemmen op de onderwijsbehoeften van de kinderen. Afstemmen waardoor we de doorgaande lijnen zichtbaarder maken, is een aandachtspunt voor De Ester. Dit is voor alle onderwerpen van ons jaarplan het doel. Daarnaast speelt ICT een ondersteunende rol in ons onderwijs.

Team De Ester
Juni 2020

Professionele Leergemeenschap

Domein	Onderwijs
Professionele Leergemeenschap	
Verantwoordelijke	Team en schoolleider
Evalueren	Juni 2020

Achtergrondinformatie

Uit onderzoek blijkt dat de meest effectieve scholen lerende organisaties zijn. Medewerkers in een lerende organisatie zijn gemotiveerder, energiever en durven meer. In een lerende school zijn ook leerlingen meer betrokken, ze tonen meer verantwoordelijkheid voor hun eigen leerproces en voelen zich echt gehoord.

Bron: Wereldonderwijs! Koersplan 2016 – 2021

In leergemeenschappen van leraren en schoolleiding staan collectieve reflectie op en verbetering van het werk in de klas en in de school centraal. In een professionele leergemeenschap is er sprake van het permanente samen delen, onderzoeken en verbeteren van de praktijk van leerkrachten en schoolleiding om zo het onderwijs aan de leerlingen te verbeteren.

Bron: Verbiest, E. (2003). Collectief leren, professionele ontwikkeling en schoolontwikkeling: facetten van professionele leergemeenschappen. In Creemers, B., Giesbers, J., Krüger, M. & van Vilsteren, C. (Red.), (2003). Handboek schoolorganisatie en onderwijsmanagement, leidinggeven in bestel, school en klas. E4300 1 – 24. Deventer, Nederland: Kluwer.

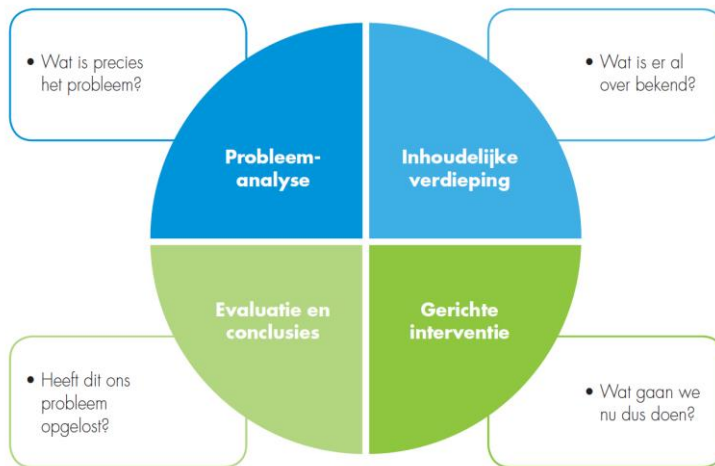
Deze twee bronnen zijn het uitgangspunt voor De Ester als professionele leergemeenschap. Het onderwijs dat aan kinderen gegeven wordt, is gebaseerd op (wetenschappelijk) onderzoek waarbij het team de onderwijspraktijk steeds verbetert en het onderwijs afgestemd is op de kinderen van De Ester.

Relatie met Optimus Koersplan

We versterken een leren houding en stimuleren onderzoek.

Aanpak

Het bespreken van een onderwijsprobleem vindt volgens onderstaande methodiek plaats (PLG werkwijze).

Figuur 2 – De kern van de professionele leergemeenschap-werkwijze (Bron: Academica Business College)

De onderwijsinhoudelijke items/problemen die we bespreken en de afspraken die we maken, komen tot uitvoer in de groepen. De aanpak van de interventie beschrijven we op kwaliteitskaarten voor leraren en leerlingen. In de PLG werkbijeenkomsten worden de kwaliteitskaarten besproken en geëvalueerd.

Ambitie (einde schooljaar 2020 – 2021)

1. Het team van De Ester heeft parallel een organisatiekundige - en onderwijskundige lijn ontwikkeld;
2. Het team is een goed functionerende professionele leergemeenschap met een hoge mate van zelfstandigheid en verantwoordelijkheid;
3. Het team werkt aan professionaliteit, vakmanschap en verbetering van het onderwijsprogramma.

Kernresultaat

Het team is een goed functionerende, professionele leergemeenschap waar onderwijsinhoudelijke items/problemen volgens 'PLG werkwijze' wordt aangepakt en (wetenschappelijk) onderzoek de basis is voor de oplossingen/aanpak van het item/probleem, ten einde de kwaliteit van het onderwijs in de groep te verbeteren.

Metten = weten

- ✓ Kwaliteitskaarten
- ✓ Tijdens klassenbezoeken zijn de afspraken (kwaliteitskaarten), die in de PLG-werkbijeenkomsten gemaakt worden, zichtbaar. De sterke punten en aandachtspunten worden met de teamleden besproken door degene die het klassenbezoek aflegt.

Evaluatie doelen 2019 – 2020 (implementeren en borgen)

- Vier studiedagen waarvoor aan het einde van schooljaar 2018 – 2019 de onderwerpen bepaald worden tijdens de evaluatie met ABC
- Klassenbezoeken door de schoolleider en IB met feedbackgesprekken. Deze klassenbezoeken zijn gerelateerd aan de onderwerpen die we bespreken in de PLG. We bespreken vooraf in de PLG welk onderwerp bekeken wordt. Het doel is om aan de hand van een van te voren opgestelde kwaliteitskaart de sterke punten en aandachtspunten voor die persoon op dat onderwerp te bekijken en bespreken.
- Ontwikkelen kwaliteitskaarten
- Ontwikkelen kwaliteitskaarten leerlingen
- Evalueren, indien nodig bijstellen en borgen:
  - Kwaliteitskaarten
  - PLG werkwijze
  - PLG werkbijeenkomsten

Drie van de vier studiedagen hebben plaatsgevonden met interessante onderwerpen als het curriculum (wat zit in je onderwijsprogramma) en hoe dit te ontwerpen en formatief handelen en toetsen (toetsen om te weten waar een kind staat in zijn of haar ontwikkeling) en summatieve assessment (toetsen voor een cijfer). Daarnaast hebben we de bijeenkomsten gebruikt om de Professionele LeerGemeenschap te verankeren in onze organisatie. In verband met het COVID 19 virus is een studiedag komen te vervallen. Deze is gepland op 18 november 2020.

Alle groepen zijn bezocht door de schoolleider op het gebied van 'directe instructie'. Dit is met de betreffende leraren nabesproken. We hebben voor dit onderwerp gekozen omdat we daar ook mee bezig zijn. Dit item is te weinig aan bod gekomen afgelopen jaar en mag komend schooljaar nadrukkelijker op de agenda. De IB-er heeft geen klassenbezoeken afgelegd in het teken van de PLG. Zij is door ziekte uitgevallen. Dit pakt zij komend jaar weer op. De leraren gaan komend jaar elkaar bezoeken in de klas op onderwerpen en doelen die we van tevoren afspreken. Op deze manier krijgen de leraren een nadrukkelijker rol in het geheel en zorgen we voor meer afstemming en doorlopende lijnen in ons onderwijs.

We ontwikkelen kwaliteitskaarten voor die onderwerpen waar we dit nodig vinden. We hebben het afgelopen jaar bijvoorbeeld een kwaliteitskaart 'uitstapje' gemaakt voor het team en de ouders. We ontwikkelen momenteel ook de kwaliteitskaart 'directe instructie'. Tijdens de PLG-bijeenkomst evalueren we eerder gemaakte kwaliteitskaarten en bespreken we nieuwe kwaliteitskaarten. We merkten dat dit soms op een hoop kwam en daarmee ging veel kostbare tijd verloren van de PLG-werkbijeenkomsten. Komend jaar maken we voor het hele jaar een

schema wanneer welke kaarten geëvalueerd moeten worden. Deze zijn al in het PLG-bijeenkomstenschema verwerkt.

We vergeten nog wel eens om de PLG-bijeenkomst te gebruiken waarvoor deze bedoeld is: het hebben over het onderwijs voor onze kinderen en de inhoud hiervan in plaats van het bespreken van de dingen die op ons pad komen en onze aandacht opeisen. We proberen zoveel mogelijk wetenschappelijke inzichten te gebruiken om de onderwijsinhoud vorm te geven. Komend jaar staat in het teken van het nog beter vormgeven van onze PLG-bijeenkomsten.

Doelen 2020 – 2021 (borgen)

- Studiedagen invullen die aansluiten bij wat dan nodig is
- Studiedag 18 november (in verband met annulering door COVID 19 op 25 maart 2020)
- Klassenbezoeken door de leraren, IB en schoolleider met feedbackgesprekken. Deze klassenbezoeken zijn gerelateerd aan de onderwerpen die we bespreken in de PLG. We bespreken vooraf in de PLG welk onderwerp bekeken wordt. Het doel is om aan de hand van een van te voren opgestelde kwaliteitskaart de sterke punten en aandachtspunten voor die persoon op dat onderwerp te bekijken en bespreken.
- Ontwikkelen kwaliteitskaarten
- Ontwikkelen kwaliteitskaarten leerlingen
- Evalueren, indien nodig bijstellen en borgen:
  - Kwaliteitskaarten
  - PLG werkwijze
  - PLG werkbijeenkomsten

Directe Instructie

Domein	Onderwijs
	Directe Instructie
Verantwoordelijke	Team
Geëvalueerd	Juni 2020

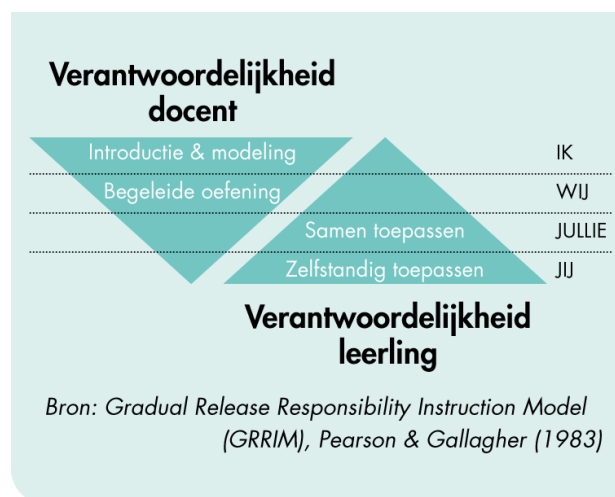
Achtergrondinformatie

Instructie is het hart van effectief onderwijs. Leerlingen hebben recht op een goed georganiseerde les van een leerkracht die voor de klas staat en uitlegt, voordoet en hardop denkt. De meeste leerlingen hebben namelijk de leerkracht nodig om tot leren te komen. De leerkracht maakt het verschil.

Bron: Hollingsworth, J. & Ybarra, S. (2015). Directe instructie. Tips en technieken voor een goede les. Vertaling M. Schmeier, Huizen: Uitgeverij Pica.

Directe instructie helpt leerlingen de basisvaardigheden (taal, rekenen en lezen) systematisch en succesvol eigen te maken en draagt bij aan het verkrijgen van inzicht en begrip. Het opdoen van succeservaringen leidt tot meer zelfstandigheid. Deze effecten zijn jaren later nog terug te zien in de ontwikkeling van de leerlingen. De effectgrootte van directe instructie is 0,59 (Hattie, 2014).

Om te zorgen dat de verantwoordelijkheid en zelfstandigheid in het leren daarnaast steeds meer bij de leerling gelegd wordt, maken we gebruik van het GRIMM-model van Pearson & Gallagher (1983).

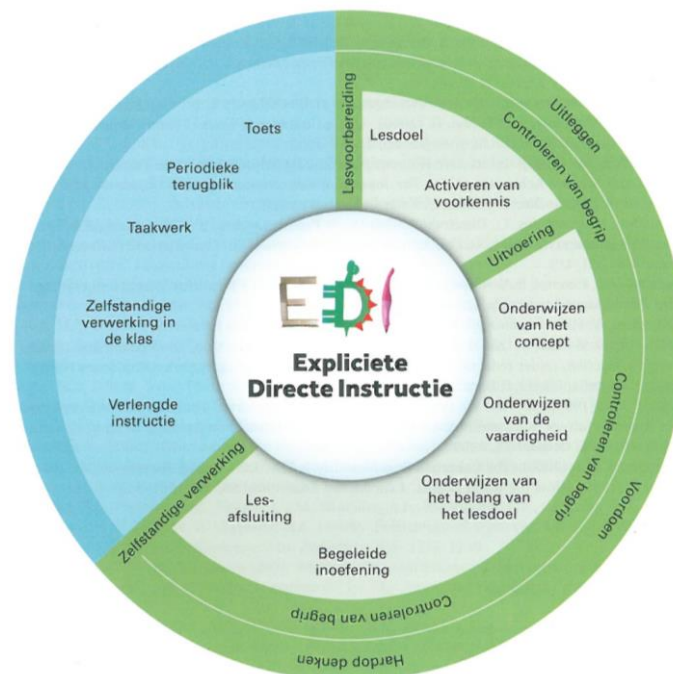
Om bovenstaande te bewerkstelligen is een stevige basis nodig om de juiste leraarvaardigheden in te zetten om alle kinderen te laten leren. Het formuleren van heldere lesdoelen en de daarbij behorende instructie vraagt veel van deze leraarvaardigheden. In het verleden heeft op De Ester een scholingstraject directe instructie plaatsgevonden. Door de vele wisselingen in het team is het goed om de eerder gemaakte afspraken en werkwijzen wat betreft directe instructie te revitaliseren. We maken hierbij gebruik van het boek 'Directe instructie. Tips en technieken voor een goede les'.

Relatie met Optimus Koersplan

We zorgen dat leraren het verschil maken.

Aanpak

We starten schooljaar 2019 – 2020 met de revitalisering van het directe instructiemodel op De Ester. Tijdens de PLG-werkbijeenkomsten werken we vanuit het boek 'Directe instructie. Tips en technieken voor een goede les'. Onderstaande figuur is een schematische weergave van het directe instructiemodel zoals dit gebruikt wordt in het hiervoor genoemde boek.

Ambitie

Einde schooljaar 2021 – 2022

1. Het team van De Ester geeft de reken- en begrijpend lezen lessen volgens directe instructie, gebaseerd op Expliciete Directe Instructie (EDI);
2. Het team leert van en met elkaar door steeds te reflecteren op elkaars didactisch handelen;
3. Het team werkt aan professionaliteit, vakmanschap en verbetering van het onderwijsprogramma.
- 4.

Kernresultaat

Het team verzorgt kwalitatief hoogwaardige instructie waarbij ze de verantwoordelijkheid stapsgewijs overdragen aan de leerlingen. Hiermee bewerkstelligt het team 'ik kan het!' bij de leerlingen waardoor het zelfvertrouwen en de motivatie stijgen (persoonsvorming).

Meten = weten

- ✓ Kwaliteitskaarten

- ✓ Tijdens klassenbezoeken zijn de afspraken (kwaliteitskaarten) die in de PLG-werkbijeenkomsten gemaakt worden zichtbaar. De sterkte punten en aandachtspunten bespreken we in het team tijdens de PLG-werkbijeenkomsten.

Evaluatie doelen 2019 – 2020 (implementeren)

- Voorbereiding
- Onderdelen directe instructie (theorie en toepassen in de groep bij de rekenles en begrijpend lezen les):
  - Controleren van begrip (hoofdstuk 3)
  - Lesdoel (hoofdstuk 4)
  - Activeren van voorkennis (hoofdstuk 5)
  - Instructie: de vorm (hoofdstuk 6)
  - Instructie: de inhoud (hoofdstuk 7)
- Instructie geven met veel aandacht voor de onderdelen: controleren van begrip, lesdoel, activeren van voorkennis en instructie (vorm en inhoud)
- Maken van **korte** opnamen
- Bespreken van de opnamen in de PLG-werkbijeenkomsten
- Ontwikkelen kijkwijzer direct instructiemodel (te gebruiken bij observaties en het bekijken van de opnamen)
- Klassenbezoeken door de directeur en IB met feedbackgesprek (tweemaal per jaar). Deze observatie vindt plaats aan de hand van de kijkwijzer direct instructiemodel
- Ontwikkelen kwaliteitskaarten
- Ontwikkelen kwaliteitskaarten leerlingen
- Evalueren, indien nodig bijstellen en borgen kwaliteitskaarten.

Het afgelopen jaar hebben we stevig ingezet op het geven van 'directe instructie' mede door externe audit van Diane Butter en het ontbreken van de doorgaande lijn in het geven van instructie op onze school. We passen de theorie toe bij rekenen en begrijpend lezen lessen. Tussen elke vakantie in hebben we een hoofdstuk gelezen en besproken. Steeds is er een vorm van evaluatie geweest. De leraren hebben bijvoorbeeld zelf opnamen gemaakt (spannend!) en er is een observatie in de groep geweest door de schoolleider. Tijdens de PLG-werkbijeenkomsten werd ook regelmatig gesproken over het onderwerp en wisselden de leraren 'good practice' uit. Helaas gooide COVID 19 roet in ons schema. We pakken het komend schooljaar op nadat we eerst ruimte maken voor herhaling van 'controle van begrip', 'lesdoel' en 'activeren van voorkennis'.

We ontwikkelen gaandeweg de kwaliteitskaart 'directe instructie' en een volledige kijkwijzer die gebruikt wordt als er observaties in de groep zijn. We zijn er nog niet; wel zijn we mooi op weg. De leraren merken dat door de structuur van een directe instructieles de kinderen op 'aan' staan en weten wat ze leren tijdens de les. Mooi om te zien! De leraren maken een grote ontwikkeling door. Deze gaat soms snel voor een aantal. Het blijft zaak om samen op te lopen waarbij er ruimte is voor degenen die wat sneller gaan.

Komend jaar implementeren we onze nieuwe rekenmethode Getal & Ruimte Junior. In deze methode is de directe instructie flink verweven. We gebruiken het implementatietraject op de directe instructie nog steviger neer te zetten op De Ester en de doorgaande lijn hierin te borgen. Daarnaast maken we komend jaar gebruik van verschillende manieren (opnamen, observaties door de schoolleider en bij elkaar kijken in de groepen) om ons eigen leerproces op het gebied van directe instructie te monitoren en evalueren.

Doelen 2020 – 2021 (implementeren en borgen)

- Borgen en uitbouwen van controleren van begrip, het lesdoel en activeren van voorkennis. Hiermee starten we in de eerste weken van het schooljaar
- Onderdelen directe instructie (theorie en toepassen in de groep bij de reken- en begrijpend lezen les):
  - Instructie: de vorm (hoofdstuk 6)
  - Instructie: de inhoud (hoofdstuk 7)
  - Begeleide inoefening (hoofdstuk 8)
  - Lesafsluiting (hoofdstuk 9)
  - Zelfstandige verwerking (hoofdstuk 10)
- Instructie geven met veel aandacht voor de onderdelen: begeleide inoefening, lesafsluiting en zelfstandige verwerking
- Maken van **korte** opnamen
- Bespreken van de opnamen in de PLG-werkbijeenkomsten
- Klassenbezoeken door leraren, IB en schoolleider met feedbackgesprek (tweemaal per jaar). Deze observatie vindt plaats aan de hand van de kijkwijzer direct instructiemodel
- Ontwikkelen kwaliteitskaarten
- Ontwikkelen kwaliteitskaarten leerlingen
- Evalueren, indien nodig bijstellen en borgen kwaliteitskaarten.

Implementeren Getal & Ruimte Junior

- Vier bijeenkomsten waarin we onder leiding van Marleen Kock de nieuwe rekenmethode Getal & Ruimte Junior implementeren vanuit het EDI model, Dit betreft de uitgangspunten en werkwijze (visie, structuur, opbouw en inhoud) en we passen deze toe in de rekenlessen;
- We formuleren een gezamenlijke visie op goed rekenonderwijs (EDI, afstemmen op onderwijsbehoeften en digitale hulpmiddelen);
- We passen de onderwijsplankaart rekenen hierop aan;
- De vaardigheden en toepassen van EDI zijn versterkt.

Begrijpend lezen & woordenschat

Domein	Onderwijs
	Begrijpend lezen (luisteren) & woordenschat
Verantwoordelijke	Taalcoördinator
Geëvalueerd	Juni 2020

Achtergrondinformatie

De focus van goed begrijpend leesonderwijs ligt op het verwerven van kennis en woordenschat en op het leren sturen van het eigen leesproces. Hoe meer leerlingen weten over de wereld en over taal en hoe groter hun woordenschat, hoe makkelijker zij teksten begrijpen. Om hun leesproces te kunnen sturen, moeten leerlingen strategieën leren toepassen.

Bron: Förrer, M. & Van de Mortel, K. (2014). Lezen... denken... begrijpen! Handboek begrijpend luisteren en lezen in het basisonderwijs. Amersfoort: CPS uitgeverij

De Ester werkt met een vierjarenplanning van het thematisch onderwijs met 'Alles-in-1' en de taalmethode 'Alles-apart'. Elk jaar komen vijf thema's aan bod die elk vijf weken beslaan. De thema's zijn kerndoeldekend. Binnen deze thema's wordt veel gewerkt met teksten. Begrijpend lezen (luisteren) is geen apart vak: de theorie komt in 'Alles-apart' aan bod en de verwerking tijdens de themaweken. Het team vindt het aanbod van de methode echter te mager en heeft besloten om begrijpend lezen (luisteren) en woordenschat beter op de onderwijskundige kaart van De Ester te zetten. We willen onze kinderen een rijke, uitdagende taalomgeving bieden waarbij de inhoud van de tekst centraal staat.

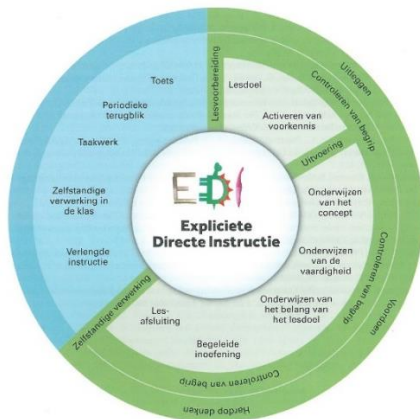
Noot: daar waar 'begrijpend lezen' staat kan dit gelezen worden als: begrijpend lezen en luisteren.

Relatie met Optimus Koersplan

We zorgen dat leraren het verschil maken.
Het leesniveau is aantoonbaar verbeterd.

Aanpak

Een begrijpend lezen les wordt volgens het GRRIM-model en directe instructie opgebouwd.

Verantwoordelijkheid docent

Introductie & modeling	IK
Begeleide oefening	WIJ
Samen toepassen	JULLIE
Zelfstandig toepassen	JIJ

Verantwoordelijkheid leerling

Bron: *Gradual Release Responsibility Instruction Model (GRRIM)*, Pearson & Gallagher (1983)

De leraar richt zich tijdens een begrijpend leesles op de volgende punten:

- Het modelleren van de tekst door de leraar
- De instructie is tekstgericht en neemt toe in moeilijkheidsgraad
- Het stimuleren van lezen en herlezen voor een dieper tekstbegrip
- Het stimuleren van aantekeningen maken tijdens het lezen (zie kwaliteitskaart 'aantekeningen maken')
- Het geven van taak- en procesgerichte feedback
- Het vergroten van kennis en woordenschat
- Het aanreiken van leesstrategieën, indien nodig (zie kwaliteitskaart leesstrategieën)
- Checken of de leerlingen de lesstof beheersen (en de les eventueel aanpassen als dit niet zo is)
- De teksten sluiten goed aan bij het thema.

Ambitie

Einde schooljaar 2022 – 2023 zijn leraren in staat om:

1. Kwalitatief goede teksten te selecteren
2. Een inhoudelijk lesdoel te formuleren (de inhoud van de tekst staat centraal)
3. Een stapsgewijze instructie te realiseren (met behulp van GRRIM en directe instructie)
4. Leerlingen actief deel te laten nemen aan de les door bijvoorbeeld het maken van aantekeningen en samen over de tekst praten
5. Herlezen te stimuleren
6. Worden er tekstgerichte vragen gesteld op letterlijk niveau: algemene begripsvragen, vragen naar belangrijke details, vragen over woordenschat en tekststructuur.

Kernresultaat

Het team verzorgt kwalitatief hoogwaardige instructie op het gebied van begrijpend lezen & woordenschat waarbij ze de verantwoordelijkheid stapsgewijs overdragen aan de leerlingen. Hiermee bewerkstelligt het team dat elke leerling een goede, kritische lezer wordt, waardoor het zelfvertrouwen en de motivatie stijgen (persoonsvorming). Hierdoor zullen de opbrengsten stijgen.

Metten = weten

- ✓ Kwaliteitskaarten
- ✓ Tijdens klassenbezoeken zijn de afspraken rondom begrijpend lezen & woordenschat (kwaliteitskaarten), die in de PLG-werkbijeenkomsten gemaakt worden, zichtbaar. De

sterkte punten en aandachtspunten bespreken we in het team tijdens de PLG-werkbijeenkomsten.

- ✓ Tijdens de klassenbezoeken worden de leerlingen geobserveerd op hun motivatie en het 'zijn van een kritische lezer'.

Evaluatie doelen 2019 – 2020 (implementeren)

- Strategieën begrijpend lezen afstemmen:
  - Afleiden
  - Samenvatten
  - Verbinden
  - Visualiseren
  - Voorspellen
  - Vragen stellen
- Viertakt van Verhallen (woordenschat) revitaliseren:
  - Voorbewerken
  - Semantiseren
  - Consolideren
  - Controleren
- Begrijpend lezen en woordenschat integreren in thematisch onderwijs
- Onderdelen 2019 – 2020 directe instructie (controleren van begrip, lesdoel, activeren voorkennis, instructie: de vorm en inhoud) toepassen in begrijpend lezen & woordenschat lessen (zie ambitiekaart directe instructie)
- Scholing volgen Optimus Academie
- Voorbereiden lessen met collega's
- Ontwikkelen kijkwijzer begrijpend lezen (te gebruiken bij observaties)
- Klassenbezoeken door taalcoördinator met feedbackgesprek (tweemaal per jaar). Deze observatie vindt plaats aan de hand van de kijkwijzer begrijpend lezen
- Ontwikkelen kwaliteitskaarten (begrijpend lezen, leesstrategieën)
- Ontwikkelen kwaliteitskaarten leerlingen (aantekeningen maken)
- Evalueren, indien nodig bijstellen en borgen kwaliteitskaarten.

Het afgelopen schooljaar stond begrijpend lezen & woordenschat geregeld op de PLG-agenda. We hebben dit jaar ingezet op het geven van de lessen via directe instructie waarbij veel aandacht uitging naar de woordenschat. De strategieën van begrijpend lezen zijn afgestemd. Zij vormen niet de hoofdmoot van ons begrijpend leesonderwijs: zij zijn helpend bij het begrijpen van teksten. We maken gebruik van de Viertakt van Verhallen voor het woordenschatonderwijs. We gebruiken de thema's van Alles-in-1 omdat deze aansprekend zijn voor de kinderen. Teksten begrijpen en woordenschat opbouwen gaan dan hand in hand met de kennis die kinderen opdoen in een thema.

Alle leraren volgen de scholing vanuit de Optimus Academie. Door het COVID 19 vindt de afronding van deze scholing plaats in schooljaar 2020 – 2021.

Leraren bereiden soms samen de lessen voor, met name in het eerste deel van het schooljaar gebeurde dit regelmatig. Door personele wijzigingen was het lastig om dit door te zetten. Volgend schooljaar nemen de leraren hiervoor weer meer tijd. De kijkwijzer is niet ontwikkeld en ook de klassenbezoeken van de taalcoördinator met feedbackgesprekken hebben niet plaatsgevonden. Dit zou plaatsvinden in maart/april toen er onderwijs op afstand gegeven werd. Voor komend jaar plannen we dit weer in omdat we het belangrijk vinden dat de doorgaande lijn in het onderwijs

voor begrijpend lezen & woordenschat zichtbaar is door de hele school. De kwaliteitskaarten voor zowel de leraren als de kinderen zijn gedeeltelijk ontwikkeld (leestategieën integreren we in de kwaliteitskaart begrijpend lezen). We ontwikkelen deze verder komend schooljaar.

Doelen per jaar

2020 – 2021 (implementeren)

De doelen van schooljaar 2019 – 2020 worden verder verbeterd en ingeslepen.

- Viertakt van Verhallen (woordenschat) revitaliseren:
  - Voorbewerken
  - Semantiseren
  - Consolideren
  - Controleren
- Onderdelen 2020 – 2021 directe instructie (begeleide inoefening, lesafsluiting en zelfstandige verwerking) toepassen in begrijpend lezen & woordenschat lessen (zie ambitiekaart directe instructie)
- Scholing volgen Optimus Academie
- Goed kunnen modellen van een tekst
- Verwerkingsopdrachten passen bij het inhoudelijke doel van de les en zijn activerend
- Interventies plegen naar aanleiding van analyse van de resultaten
- Klassenbezoeken door taalcoördinator met feedbackgesprek (tweemaal per jaar). Deze observatie vindt plaats aan de hand van de kijkwijzer begrijpend lezen
- Ontwikkelen kwaliteitskaarten (begrijpend lezen)
- Ontwikkelen kwaliteitskaarten leerlingen (aantekeningen maken)
- Evalueren, indien nodig bijstellen en borgen kwaliteitskaarten.

Opbrengstgericht Passend Onderwijs

Domein	Onderwijs
	Opbrengstgericht Passend Onderwijs
Verantwoordelijke	Schoolleider - IB
Geëvalueerd	Juni 2020

Achtergrondinformatie

Het groepsplan wordt door leraren veelal gezien als een statisch middel, terwijl de werkelijkheid in de groepen dynamisch is. Groepsplanloos werken is een alternatief voor het werken met groepsplannen en heeft twee doelen: een gewenste opbrengst en het realiseren van passend onderwijs. Om dit te waarborgen zijn er drie instrumenten nodig: het onderwijsplan, het schooloverzicht en het groepsoverzicht. Daarnaast is de schoolbespreking essentieel.

Onderwijsplan: Dit is een vakspecifiek document (van het liefst maximaal 2 A-4tjes) dat wordt gebruikt bij de planning van de langetermijnscyclus van een half jaar en dat eenduidig is beschreven voor alle groepen.

Het schooloverzicht: De monitor die een beeld geeft van hoe het staat met ons streven naar schoolambities. Deze zijn vastgesteld door het team en worden periodiek gemeten.

Het groepsoverzicht: Per half jaar maakt de leraar een groepsoverzicht waarin de respons op de instructie wordt gemeten: vaardigheidsgroei, leerdoelbeheersing en betrokkenheid. Dit overzicht wordt gebruikt voor de screening van elke leerling, voor de selectie van leerlingen voor wie interventies noodzakelijk zijn en voor de analyse die moet leiden tot de concrete invulling van de interventie.

Schoolbespreking: Deze bespreking vindt vier keer per jaar plaats en gaat over de kernactiviteit van de school: het realiseren van opbrengstgericht en passend onderwijs.

Relatie met Optimus Koersplan

Alle leerlingen laten voldoende vaardigheidsgroei zien.

Aanpak

Schooljaar 2017 – 2018 hebben de schoolleider en IB de masterclass Opbrengstgericht Passend Onderwijs gevolgd van Wijnand Gijzen en Menno van Hasselt. Naar aanleiding van deze masterclass zijn we gestart met een implementatieplan op om deze manier van werken samen met het team op te starten. We staan nu op het punt dat we deze werkwijze in onze vingers beginnen te krijgen. We leggen de afspraken die we maken over de werkwijze vast in een kwaliteitskaart en deze evalueren we om indien nodig bij te stellen. De onderwijsplannen leggen we vast in onderwijsplankarten. Deze worden vier maal per jaar besproken en geëvalueerd tijdens de schoolbesprekingen en indien nodig bijgesteld.

Ambitie (einde schooljaar 2021 – 2022)

1. Voor de vakgebieden rekenen, begrijpend lezen & woordenschat, technisch lezen, spelling, beginnende geletterdheid, beginnende gecijferdheid, fonemisch bewustzijn, leren leren en gedrag worden onderwijsplankaarten opgesteld;
2. In de onderwijsplankaarten staat beschreven hoe de het onderwijs op dat vakgebied wordt vormgegeven. Elke leraar handelt hiernaar;
3. Het team van de Ester leert van en met elkaar door te reflecteren op het gegeven onderwijs naar aanleiding van de onderwijsplankaarten tijdens de kleine en grote schoolbesprekingen;
4. Het team werkt aan professionaliteit, vakmanschap en verbetering van het onderwijsprogramma.

Kernresultaat

Het team geeft het onderwijs vorm vanuit analyse (formatief en summatief). Het aanbod voor de kinderen is beredeneerd, vanuit de cruciale doelen. We hebben zicht op de ontwikkeling van de kinderen.

Metten = weten

- ✓ Kwaliteitskaarten
- ✓ Tijdens klassenbezoeken zijn de afspraken (onderwijsplankaarten) die in de schoolbesprekingen gemaakt worden zichtbaar. De sterkte punten en aandachtspunten bespreken we in het team tijdens schoolbesprekingen.

Evaluatie 2019 – 2020 (implementeren en borgen)

- Actualiseren en aanvullen informatiemap Opbrengstgericht Passend Onderwijs
- Inrichten schoolbespreking, groepsbespreking en leerlingbespreking
- Ontwikkelen onderwijsplankaart begrijpend lezen & woordenschat, technisch lezen en beginnende geletterdheid
- Toevoegen cruciale leerdoelen aan de onderwijsplankaart per vakgebied
- Analyseren, maken groepsoverzichten en bepalen interventies (groepsplannen) naar aanleiding van de cruciale leerdoelen
- Ontwikkelen kwaliteitskaart 'Opbrengstgericht Passend Onderwijs'
- Evalueren, indien nodig bijstellen en borgen onderwijsplankaarten.

We hebben dit jaar de school- en groepsbespreking beter ingericht. Vanuit Focus zijn hiervoor handvatten gegeven waardoor deze besprekingen meer waarde hebben en beter aansluiten bij onze onderwijspraktijk. Leerlingen bespreken we alleen indien dit nodig is. De groepsbesprekingen hebben niet allemaal plaatsgevonden, zoals van tevoren afgesproken. Dit is te wijten aan COVID-19 en het uitvallen van onze intern begeleider door ziekte. Daar waar noodzakelijk zijn gesprekken over leerlingen (eventueel met ouders) en groepen via beeldbellen gevoerd.

We hebben helaas geen start kunnen maken met de onderwijsplannen begrijpend lezen & woordenschat, technisch lezen en beginnende geletterdheid. Voor wat betreft begrijpend lezen & woordenschat hebben we dit besloten omdat we nog bezig zijn met de scholing. Deze is uitgelopen door COVID 19 en zal eindigen komend schooljaar. Daarna maken we deze onderwijsplankaart. Doordat dit jaar hectisch verlopen is op organisatorisch en personeelsvlak,

zijn we hier niet aan toe gekomen. De materialen om deze maken zijn aanwezig om deze te realiseren in 2020 – 2021. De cruciale leerdoelen zijn toegevoegd aan de kaarten.

We zijn gestart met het analyseren en maken van groepsoverzichten. We waren voornemens om met voortschrijdend inzicht deze aan te passen. Echter, Focus PO ontwikkelt zich razendsnel en zij zijn hiermee bezig. Voldoende reden om dit item door te schuiven naar komend schooljaar. Als duidelijk is hoe dit eruit ziet, passen we de groepsoverzichten en groepsplannen aan en ontwikkelen we de kwaliteitskaart 'Opbrengstgericht Passend Onderwijs'.

Bovenstaande is nodig om te winnen in kwaliteit van instructie en inzicht in de ontwikkeling van kinderen. Door het COVID 19 hebben de leraren zo'n 11 weken thuisonderwijs verzorgd, samen met de ouders. We besteden de tijd vanaf 11 mei, toen de kinderen weer voor 50% naar school kwamen, om inzicht te krijgen waar alle kinderen zich bevinden op de leerlijn. We gebruiken hiervoor onze observaties, de methodegebonden toetsen en nemen de Cito LOVS toetsen af als gebruikelijk. Deze laatste zetten we in als observatie-instrument. Op deze manier maken de leraren voor alle kinderen individueel en de groep inzichtelijk waar zij staan en wat zij komend jaar (mogelijk extra) nodig hebben. Eind juni maken de leraren de groepsplannen voor komend jaar. Hierin leggen we de relatie met de cruciale leerdoelen om te bepalen wat de kinderen als groep nodig hebben om de reguliere leerlijn als gebruikelijk te kunnen blijven volgen. We maken groepsaanpassingen waar dit nodig is. Daarnaast maken we in onze formatie voor komend schooljaar ruimte om daar waar nodig extra inzet te realiseren zodat individuele kinderen eventueel opgelopen achterstanden in kunnen lopen.

Doelen per jaar

2020 – 2021 (implementeren en borgen)

- Actualiseren, aanvullen en borgen informatiemap Opbrengstgericht Passend onderwijs
- Borgen en uitbouwen schoolbespreking, groepsbespreking en leerlingbespreking
- Bijstellen (eventueel) en borgen onderwijsplankaart spelling
- Bijstellen onderwijsplankaart rekenen naar aanleiding van implementatie rekenmethode Getal & Ruimte junior
- Borgen en uitbouwen analyseren, maken groepsoverzichten en bepalen interventies (groepsplannen) naar aanleiding van de cruciale leerdoelen
- Ontwikkelen onderwijsplankaart beginnende geletterdheid, begrijpend lezen & woordenschat, beginnende gecijferdheid en technisch lezen en leren leren
- Toevoegen cruciale leerdoelen aan de onderwijsplankaart per vakgebied
- Evalueren, indien nodig bijstellen en borgen kwaliteitskaart 'Opbrengstgericht Passend Onderwijs'
- Evalueren, indien nodig bijstellen en borgen onderwijsplankaarten.

ICT

Domein	Onderwijs / ICT
	ICT
Verantwoordelijke	Team – I-coach
Geëvalueerd	Juni 2020

Achtergrondinformatie

ICT-geletterdheid is een voorwaarde voor jongeren om zich te kunnen ontwikkelen tot netwerkers in onze kennismaatschappij. Om toekomstgericht onderwijs te kunnen realiseren is een verandering nodig binnen de scholen en bij de mensen die binnen de scholen werken. Het vereist naast investeren in ICT ook een omslag in het denken en andere didactische werkvormen. Bron: Wereldonderwijs! Koersplan 2016 – 2021

Bovenstaande is het uitgangspunt voor het werken met ICT op De Ester voor het team en de leraren.

Relatie van Optimus Koersplan

We maken het onderwijs toekomstgericht

Aanpak

Jaarlijks stelt onze I-coach jaarplan ICT op naar aanleiding van ontwikkelingen op ICT gebied binnen onze stichting en de evaluatie op het jaarplan ICT van het jaar ervoor. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de PDCA-cyclus.

De I-coach is wekelijks een ½ dag aanwezig op school en is dan voor het team beschikbaar voor alle soorten vragen op ICT gebied. Op afspraak organiseert zij teammiddagen voor het hele team en bijscholingsmiddagen voor degenen die dit nodig hebben, dan wel willen volgen, waar programma's centraal staan waarmee we werken als bijvoorbeeld Prowise. Daarnaast voert zij ICT-gerelateerde taken uit.

Ambitie (einde schooljaar 2020 – 2021)

1. Alle leraren hebben het certificaat 'zilver' van Prowise behaald
2. Leraren gebruiken de agenda van Parro en kunnen foto's en bijlagen bij berichten in Parro toevoegen
3. Google classroom wordt structureel ingezet vanaf groep 3
4. Alle teamleden werken binnen het sociaal intranet, beheren hun email, bewerken bestanden, opslaan en delen in Office 365
5. Alle leerlingen krijgen structureel de lessen van het Nationaal Media Paspoort aangeboden
6. Het (aangepaste) internetprotocol wordt door het team en de leerlingen nageleefd
7. Read & Write wordt geïmplementeerd (leessoftware voor kinderen die lees- en schrijfondersteuning nodig hebben). Leraren en leerlingen die het programma gebruiken worden geschoold
8. We implementeren adaptieve software van Rekenruim

9. Alle leerlingen hebben aan minimaal één activiteit op het gebied van computational thinking deelgenomen

Kernresultaat

Het team en directeur functioneren op het door Optimus Primair Onderwijs vastgestelde niveau op ICT gebied. De kinderen maken gebruik van chromebooks en zijn in staat om leeftijdsadequate programmatuur te gebruiken. Daarnaast leren alle kinderen over veiligheid op het web en werken ze aan de competentie computational thinking.

Metten = weten

- ✓ Kwaliteitskaarten
- ✓ Tijdens klassenbezoeken is de opdracht die van tevoren gemaakt moet worden om Prowise 'zilver' te behalen duidelijk en tijdens het klassenbezoek zichtbaar. De sterke punten, aandachtspunten en het al dan niet behalen van Prowise 'zilver' bespreekt het teamlid met de I-coach.
- ✓ Leraren en leerlingen maken gebruik van Google Classroom. De I-coach bespreekt tweemaal per jaar de voortgang met de leraren en leerlingen
- ✓ De leerlingen kunnen uitleggen wat ze hebben geleerd bij de lessen van het Nationaal Paspoort en Computational Thinking. De I-coach gaat hierover met de kinderen in gesprek.

Evaluatie 2019 - 2020

Leraarvaardigheden

Leraren hebben zich doorontwikkeld met Prowise Presenter. Voor de leerlingen van groep 7-8 zijn accounts aangemaakt en is er scholing in de groep geweest. Kinderen zijn enthousiast aan de slag gegaan met het maken van werkstukken en ook zijn er al spreekbeurten gehouden via Presenter. Sommige kinderen gebruiken de tools, zoals quiz, woordzoeker, memory. Door het thuisonderwijs is er de laatste weken niet veel meer meegewerkt, maar de kinderen er zo mee verder.

Wat betreft Aerobe leeromgeving: Leerkrachten en leerlingen zijn hier verder vertrouwd mee geraakt. Leerkrachten zijn handig geworden met het aanmaken van documenten en apps op bureaublad plaatsen en delen dit met hun leerlingen.

Communicatie met ouders

De info voorziening via Parro verloopt goed. Veel ouders hebben de AVG wensen ingevuld, maar in elke groep zijn ouders die dat nog niet gedaan hebben. We attenderen ouders hier aan het begin van het schooljaar weer op.

Google classroom

Het doel is gedeeltelijk behaald. Er zijn voor groepen instructies geweest, maar de leraren zijn hiermee niet daadwerkelijk aan de slag gegaan. In verband met het thuisonderwijs is er opnieuw instructie Classroom geweest half maart en daarna zijn alle leerkrachten vanaf groep 3 goed aan de slag gegaan met Google Classroom. Dit is echter nog niet structureel. Tevens heeft er een instructie Google meet plaatsgevonden en hebben de leerkrachten afstandsonderwijs gegeven via Google Meet.

Werken in 'the cloud'

Er is beperkt gecommuniceerd via de Ester community van Woow. Niet alle leraren gebruiken Woow als opstartscherm. Het wordt voornamelijk gebruikt voor het raadplegen van Optimusbrede informatie. Tijdens de periode van afstandsonderwijs is gecommuniceerd en vergaderd via Teams van Office 365. We gebruiken de Sharepoint voor het opslaan en ophalen van documenten.

Mediawijsheid

We geven lessen mediawijsheid en er is in een groep een extra les gegeven over online veiligheid door bureau Halt.

Software op maat

We zetten Bouw! constructief in. Read & Write is niet ingezet dit jaar. Hiermee gaan de leraren volgend jaar aan de slag. Rekentuin is met name ingezet in groep 3 tot en met 6. We gaan hier komend jaar mee verder.

Computational thinking

Er zijn diverse activiteiten via het iXperium geweest in de groepen waarmee vaker gewerkt is 'stopmotion' en 'greenscreen' tijdens de doe-circuits. Er zijn ook materialen aangeschaft waar helaas nog weinig mee gewerkt is. Er is gewerkt met Beebots (groep 1 – 4), Bomberbot en Scratch (groep 5 – 8). Er wordt gewerkt aan een doorgaande lijn op basis van voorgestelde ICT-doelen voor het nieuwe curriculum, maar deze leerlijn is nog niet af.

Doelen schooljaar 2020 – 2021

Prowise Presenter

1. Aan het eind van het schooljaar hebben de leraren allemaal certificaat 'niveau Zilver' behaald van Prowise Presenter
2. Leerlingen experimenteren met het gebruik van Prowise Presenter

Google

1. Aan het eind van het schooljaar zetten de leraren Google Classroom structureel in vanaf groep 3 voor minimaal:
  - a. Weektaak
  - b. huiswerkopdrachten
2. Alle kinderen van de bovenbouw zijn in staat een eenvoudig document/presentatie aan te maken (borgen)
3. Kinderen van groep 7-8 kunnen zelfstandig een document of presentatie aanmaken, opslaan en delen (borgen)

Mediawijsheid

1. Alle kinderen krijgen structureel les in Mediawijsheid (borgen)
2. Het Internetprotocol is 'up to date' en wordt door iedereen nageleefd

Software op maat

Aan het eind van het schooljaar wordt voorleessoftware Read & Write constructief ingezet voor de dyslectische leerlingen.

Computational thinking

1. Alle leerlingen hebben aan minimaal twee activiteiten op gebied van computational thinking deelgenomen en leerlingen hebben ervaren hoe ze hun digitale talenten op meerdere manieren kunnen inzetten.
2. Er is een concept leerlijn klaar met doelen voor groep 1 t/m groep 8 waaraan activiteiten 'hangen', zodat dit onderwerp in alle groepen aan bod komt met een doorgaande lijn.

Communicatie met ouders

De communicatie met ouders verloopt op de Ester via Parro volgens de gezamenlijk gemaakte afspraken (borgen)

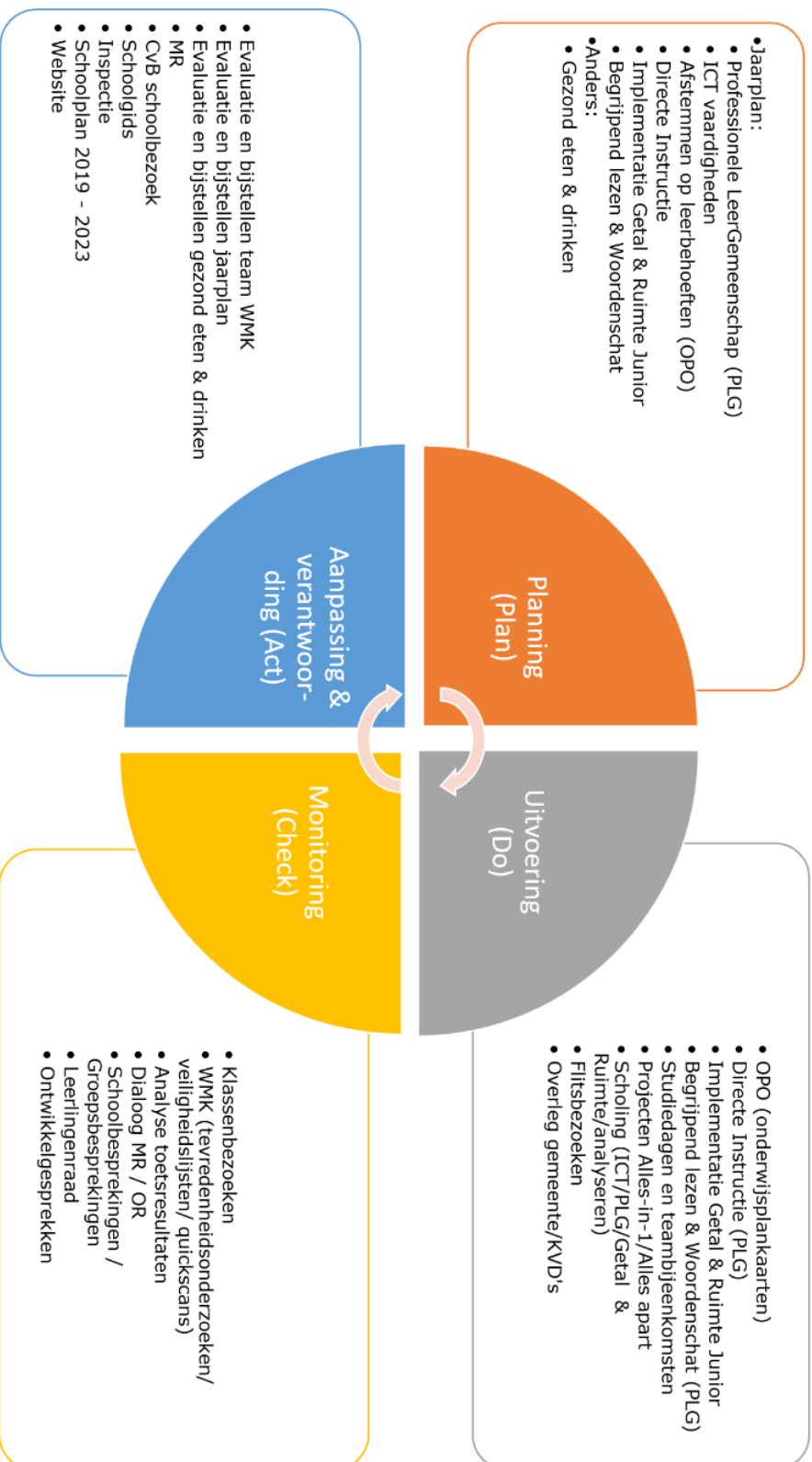
Hardware

1. Alle leraren hebben een eigen laptop, niet alle laptops zijn nog voorzien van de nieuwe W10 installatie.
2. Er zijn Ipads aangeschaft en ander ICT materiaal dat nog geïmplementeerd moet worden.

PDCA-cyclus 2020 – 2021

Kwaliteitscyclus de Ester

- Missie, visie, beloften de Ester
- Jaarplan 2020-2021
  - Schoolgids 2020-2021
  - Schoolplan 2019 – 2023

Nawoord

Het jaarplan 2020 – 2021 geeft zicht op de belangrijkste ontwikkelingen waaraan we het dit schooljaar werken op De Ester. Het voert te ver om in een jaarplan alle details te beschrijven. Als u geïnteresseerd bent in een bepaald onderwerp en u weet hier graag meer van, dan kunt u altijd meer informatie krijgen bij de directie.

Aan het einde van het schooljaar evalueren we de beleidsvoornemens in dit jaarplan. Het jaarplan en de evaluatie publiceren we op onze website www.de-ester.nl.

